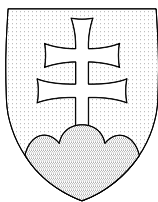

PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ROZHODNUTIE

Číslo:2002/ZK/2/1/003

Bratislava 10.01.2002

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, II. výkonný odbor, v správnom konaní začatom na návrh podnikateľa BOHUŠ s.r.o. so sídlom Nálepкова 310, 976 45 Hronec, zastúpeného splnomocneným zástupcom JUDr. Mikulášom Sabom, CSc., advokátom so sídlom ul. Hany Meličkovej č. 25, 841 05 Bratislava, vo veci zneužitia dominantného postavenia podnikateľom Železiarne Podbrezová a.s. so sídlom Kolkáreň 35, 976 81 Podbrezová, takto

rozhodol:

podľa § 32 ods. 2 písm. c) zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov konanie **zastavuje**, pretože dôvod konania nebol daný.

Odôvodnenie:

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, II. výkonný odbor (ďalej len „úrad“) obdržal dňa 11.06.2001 podanie (list ev. pod č. 2844) podnikateľa BOHUŠ s.r.o. so sídlom Nálepкова 310, 976 45 Hronec (ďalej len „Bohuš“) zastúpeného splnomocneným zástupcom JUDr. Mikulášom Sabom, CSc., advokátom so sídlom ul. Hany Meličkovej č. 25, 841 05 Bratislava, na základe ktorého podľa § 25 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) začalo správne konanie vo veci zneužitia dominantného postavenia podnikateľom Železiarne Podbrezová a.s. so sídlom Kolkáreň 35, 976 81 Podbrezová (ďalej len „Železiarne Podbrezová“).

Podľa § 25 ods. 3 zákona sú účastníkmi predmetného konania podnikateľ Bohuš, ako navrhovateľ a podnikateľ Železiarne Podbrezová, o ktorého právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach ustanovených zákonom sa má rozhodnúť.

Podnikateľ Bohuš je zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, oddiel: Sro, vložka číslo: 2590/S. Predmetom jeho činnosti je najmä výroba kovových výrobkov a podnikanie v oblasti nakladania s odpadmi (výpis z obchodného registra zo dňa 03.07.2001).

Spoločnosť Železiarne Podbrezová je zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, oddiel: Sa, vložka číslo: 69/S. Jej predmetom činnosti je najmä výroba rúr rôzneho druhu a výrobky z rúr (výpis z obchodného registra zo dňa 02.05.2001).

V predmetnom podaní podnikateľ Bohuš uvádzal nasledovné skutočnosti:

1. Podnikateľ Železiarne Podbrezová používa predátorské praktiky a zneužíva ekonomickú silu s cieľom vylúčiť súťaž a zlikvidovať konkurenciu na trhu navarovacích oblúkov.
2. Ako monopolný výrobca podnikateľ Železiarne Podbrezová prijal opatrenia, ktorými zabránil možnosti priameho nákupu rúr potrebných na výrobu oblúkov podnikateľom Bohuš od podnikateľa Železiarne Podbrezová.

Vychádzajúc z obsahu predmetného podania podnikateľa Bohuš, tak ako to stanovuje § 19 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, úrad sa zameria na posúdenie, či konaním podnikateľa Železiarne Podbrezová došlo k zneužitiu dominantného postavenia podľa § 8 ods. 2 písm. e) zákona (dočasné zneužívanie ekonomickej sily s cieľom vylúčiť súťaž), resp. podľa § 8 ods. 2 písm. b) zákona (hrozba obmedzenia alebo obmedzenie výroby, odbytu alebo technického vývoja tovaru na úkor užívateľov).

Pre posúdenie toho, či určitý podnikateľ zneužíva dominantné postavenie na relevantnom trhu, je potrebné v prvom rade zadefinovať relevantný trh a následne preukázať dominantné postavenie podnikateľa na úradom vymedzenom relevantnom trhu.

Relevantný trh

Podľa § 3 ods. 3 zákona relevantný trh je priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb užívateľov zhodné alebo vzájomne zastupiteľné.

Úrad v predmetnom konaní zadefinoval dva tovarové relevantné trhy.

1. Z hľadiska posúdenia zneužitia dominantného postavenia podľa § 8 ods. 2 písm. b) zákona úrad z tovarového hľadiska definoval *relevantný trh dodávok bezšvíkových oceľových rúr valcovaných za tepla* (ďalej len "bezšvíkové rúry").

Bezšvíkové rúry majú široké uplatnenie vo všetkých oblastiach priemyslu. Používajú sa na konštrukciu strojov a zariadení, pri výrobe automobilových dielov, na konštrukciu stavebných, dopravných, cestných strojov, energetických zariadení, ako sú súčasti kotlov, prehrievačov pary v elektrárnach, teplárnach a kotolniach. Taktiež sa používajú na výrobu rúrových navarovacích oblúkov. Podľa účelu použitia sú bezšvíkové rúry vyrábané ako napr. konštrukčné rúry, kotlové rúry alebo rúry pre použitie pri nízkych teplotách. Úrad však pre

predmetné posúdenie zneužitia dominantného postavenia nepovažoval za potrebné užšie definovať relevantný trh.

2. Pre posúdenie zneužitia dominantného postavenia podľa § 8 ods. 2 písm. e) zákona úrad z tovarového hľadiska definoval *relevantný trh dodávok rúrových navarovacích oblúkov* (ďalej len "oblúky").

Oblúky sa používajú na konštrukčné účely pri montáži potrubných rozvodov. Z hľadiska účelu ich použitia je možné rozlišovať tieto oblúky napríklad na oblúky pre priemyselné a diaľkové potrubné vedenia, oblúky pre potrubné vedenia v energetike a chemickom priemysle a iné. Úrad však ani v tomto prípade pre predmetné posúdenie zneužitia dominantného postavenia nepovažoval za potrebné užšie definovať relevantný trh.

Bezšvíkové rúry ako aj oblúky nie sú z hľadiska ich použitia a technických charakteristík zastupiteľné s iným tovarom.

Z časového hľadiska je relevantný trh nepretržitý, nakoľko k súbehu ponuky a dopytu pri oboch tovarovo vymedzených trhoch dochádza nepretržite. Pre účely posúdenia konania podnikateľa Železiarne Podbrezová úrad vymedzil pre obidva tovarové relevantné trhy obdobie od roku 1997, nakoľko podnikateľ Bohuš začal pôsobiť na relevantnom trhu dodávok oblúkov od tohto obdobia.

Z priestorového hľadiska je relevantný trh vymedzený pre obidva trhy územím Slovenskej republiky, pričom úrad toto vníma ako minimálne vymedzenie trhu, na ktorom sú podmienky homogénne.

Trh dodávok bezšvíkových rúr

Štruktúra trhu

Bezšvíkové rúry sú na trh SR dodávané spoločnosťou Železiarne Podbrezová, ktorá je ich jediným domácim výrobcom.

Okrem dodávok bezšvíkových rúr vyrábaných podnikateľom Železiarne Podbrezová sa vyskytujú na uvedenom relevantnom trhu i bezšvíkové rúry dovážané najmä z Českej republiky, ktoré tvorili za sledované obdobie v priemere 90% celkového dovozu. Zostatok tvoria dovozy rúr najmä od výrobcov z Ukrajiny, Ruska a Poľska. Úrad z podkladov doručených od podnikateľov nakupujúcich bezšvíkové rúry dospel k názoru, že dovozené bezšvíkové rúry umiestňované na trh SR sú z hľadiska kvalitatívnych, technických ako i cenových parametrov zastupiteľné s bezšvíkovými rúrami dodávanými spoločnosťou Železiarne Podbrezová.

Prehľad dodávok bezšvíkových rúr na relevantnom trhu:

	1997	1998	1999	2000	I.polrok 2001
Železiarne Podbrezová	60 %	55 %	84 %	73 %	56 %
Dovoz	40 %	45 %	16 %	27 %	44 %

Z uvedeného prehľadu podielov vyplýva, že úradom zadefinovaný relevantný trh možno charakterizovať ako trh, na ktorom sa prejavuje zmena v trhovách podieloch, pričom podiel podnikateľa Železiarne Podbrezová nie je stabilný a v poslednom období má skôr klesajúcu tendenciu.

Dominantné postavenie

Napriek skutočnosti, že podiel podnikateľa Železiarne Podbrezová bol značný a v sledovanom období v každom roku presiahol hranicu 50 % bolo nutné posúdiť i jeho ekonomickú silu a bariéry vstupu na tento trh.

Podnikateľ Železiarne Podbrezová patrí medzi najvýznamnejších európskych výrobcov bezšvíkových rúr, pričom je prítomný i na ďalších trhoch a to na trhu oblúkov, oceľových bezšvíkových rúr ťahaných za studena, bezšvíkových oceľových rúr s vnútorným rebrovaním, pozdĺžne zváraných rúr veľkých priemerov. Medzi konkurenčné výhody podnikateľa Železiarne Podbrezová patrí najmä dlhodobé pôsobenie na úradom zadefinovanom relevantnom trhu, ako i skutočnosť, že je jediným výrobcom bezšvíkových rúr v SR.

Úrad sa v ďalšom zaoberal bariérami vstupu na relevantný trh dodávok bezšvíkových rúr. Úradom vyššie zadefinovaný relevantný trh v súčasnosti nie je štátom regulovaný, nie je potrebná licencia na podnikanie na predmetnom relevantnom trhu, neexistujú clá ani kvóty pre dovoz týchto produktov, t.j. administratívne bariéry vstupu na tento trh nie sú známe. Úrad konštatuje, že neexistuje podstatná prekážka pre dovoz výrobkov na tento trh SR. V súvislosti s existenciou možných bariér vstupu na relevantný trh úrad preskúmal i existujúce dodávateľsko- odberateľské vzťahy. Na základe predložených informácií dospel úrad k záveru, že len ojedinele existujú pri dodávkach dlhodobé kontrakty, pričom obchodné vzťahy sú realizované buď na základe krátkodobých kontraktov alebo náhodných objednávok a teda nie je možné konštatovať, že relevantný trh bezšvíkových rúr by bol z tohto pohľadu uzatvorený pre dodávky potenciálnych konkurentov.

Podľa § 8 ods. 1 zákona dominantné postavenie na relevantnom trhu má podnikateľ alebo niekoľko podnikateľov, ktorí nie sú vystavení podstatnej súťaži alebo ktorí sa vzhľadom na svoju ekonomickú silu môžu správať nezávisle.

Nakoľko možnosť podnikateľa správať sa nezávisle predpokladá i možnosť správať sa nezávisle na svojich odberateľoch, úrad pri preverovaní dominantného postavenia podnikateľa Železiarne Podbrezová oslovil niekoľko jeho najvýznamnejších odberateľov (zoznam odberateľov tvorí predmet obchodného tajomstva) s otázkou, či by boli schopní nahradiť dodávky podnikateľa Železiarne Podbrezová v prípade podstatného zvýšenia ceny dodávok alebo neprimeraných podmienok dodávok týmto podnikateľom. Z odpovedí jednotlivých podnikateľov vyplynulo, že títo nie sú závislí na dodávkach od podnikateľa Železiarne Podbrezová, pričom sú schopní si zadovážiť dodávky i od iných podnikateľských subjektov.

Na základe predložených informácií a posúdenia postavenia podnikateľa Železiarne Podbrezová na relevantnom trhu bezšvíkových rúr úrad dospel k záveru, že podnikateľ Železiarne Podbrezová nemá na vymedzenom relevantnom trhu takú pozíciu, ktorá by mu umožnila správať sa nezávisle od svojich konkurentov ako i odberateľov, t.j. tento podnikateľ nemá dominantné postavenie.

Trh dodávok oblúkov

Štruktúra trhu

Na tomto tovarovom relevantnom trhu pôsobí jednak podnikateľ Železiarne Podbrezová ako i podnikateľ Bohuš, obaja uvedení podnikatelia sú i výrobcami oblúkov.

Z podkladov, ktoré úradu poskytol podnikateľ Železiarne Podbrezová, podnikateľ Bohuš a Colné riaditeľstvo SR, úrad zistil, že konkurenciu dodávkam domácich výrobcov predstavujú zahraniční výrobcovia, prítomní na trhu SR prostredníctvom dovozov. Sú to najmä konkurenti z Českej republiky, ktorých dodávky oblúkov z celkového objemu dovozu za sledované obdobie činili v priemere 77 %.

Údaje o podiele dodávok oblúkov podnikateľa Železiarne Podbrezová, podnikateľa Bohuš a podiele dovozu oblúkov za sledované obdobie sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

	1997	1998	1999	2000	I.polrok 2001
Železiarne Podbrezová	50 %	16 %	20 %	33 %	38 %
Bohuš	2 %	22 %	32 %	45 %	31 %
Dovoz	48 %	62 %	48 %	22 %	31 %

Z uvedeného prehľadu trhových podielov vyplýva, že úradom zadefinovaný relevantný trh možno charakterizovať ako trh, na ktorom sa prejavuje zmena v trhových podieloch, pričom možno konštatovať, že od vstupu podnikateľa Bohuš na zadefinovaný relevantný trh došlo k poklesu trhového podielu podnikateľa Železiarne Podbrezová.

Dominantné postavenie

Napriek skutočnosti, že podiel podnikateľa Železiarne Podbrezová na relevantnom trhu dodávok oblúkov jednoznačne nepoukazuje na skutočnosť, že by mala spoločnosť Železiarne Podbrezová na takto zadefinovanom relevantnom trhu dominantné postavenie, resp. z prehľadu podielov vyplýva skôr, že je vystavená súťaži zo strany konkurentov, či už podnikateľa Bohuš alebo dovozcov, úrad posudzoval i jej ekonomickú silu a bariéry vstupu na tento trh.

Podnikateľ Železiarne Podbrezová zhodnocuje ním vyrobené bezšvíkové rúry pri výrobe oblúkov a teda je vertikálne integrovaný. To, že je jediným výrobcom bezšvíkových rúr na území SR predstavuje pre neho konkurenčnú výhodu i na relevantnom trhu dodávok oblúkov z toho hľadiska, že má zabezpečený stály prísun tovaru, ktorý slúži ako vstupný materiál na výrobu oblúkov a teda je schopný zabezpečiť pravidelnosť dodávok odberateľom oblúkov.

Úrad sa ďalej zaoberal bariérami vstupu na relevantný trh dodávok oblúkov, pričom obdobne ako relevantný trh dodávok bezšvíkových rúr, relevantný trh dodávok oblúkov nie je štátom regulovaný, nie je potrebná licencia na podnikanie na predmetnom relevantnom trhu, neexistujú clá ani kvóty na tieto produkty, pričom nie je známa existencia iných administratívnych bariér. Uvedené potvrdzuje i skutočnosť, že podiel dovozov na takto

vymedzenom relevantnom nie je zanedbateľný. Úrad preveril, či vzťahy na vymedzenom relevantnom trhu, na základe ktorých dochádza k uskutočňovaniu dodávok oblúkov, môžu do určitej miery predstavovať bariéru vstupu pre potenciálneho konkurenta. Na základe predložených informácií úrad dospel k záveru, že len ojedinele existujú pri dodávkach dlhodobé kontrakty, pričom obchodné vzťahy sú realizované buď na základe krátkodobých kontraktov alebo náhodných objednávok a teda nie je možné konštatovať, že vyššie vymedzený relevantný trh oblúkov by bol z tohto pohľadu uzatvorený pre potenciálnu konkurenciu.

Rovnako úrad oslovil niekoľkých odberateľov oblúkov od podnikateľa Železiarne Podbrezová, pričom im položil otázku, či by boli schopní nahradiť jeho dodávky oblúkov v prípade, že tento v podstatnej miere zvýši ceny oblúkov, resp. ich bude dodávať za nevýhodných dodacích podmienok. Z odpovedí jednotlivých podnikateľov vyplynulo, že nie sú závislí na dodávkach od podnikateľa Železiarne Podbrezová, pričom sú schopní si zadovážiť dodávky i od iných podnikateľských subjektov.

Na základe širšej analýzy relevantného trhu oblúkov a postavenia podnikateľa Železiarne Podbrezová na ňom, úrad dospel k záveru, že podnikateľ Železiarne Podbrezová je vystavený súťaži zo strany jeho konkurentov, ktorými sú ďalší domáci výrobca - podnikateľ Bohuš ako i zahraničné subjekty umiestňujúce výrobky na trhu SR. Podnikateľ Železiarne Podbrezová nemá na relevantnom trhu dodávok oblúkov dominantné postavenie.

Na základe vyššie uvedených skutočností úrad rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Podľa ustanovenia § 34 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov proti tomuto rozhodnutiu možno podať na Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, II. výkonný odbor, v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia rozklad. Včas podaný rozklad má odkladný účinok.

JUDr. Andrea Oršulová
poverená riadením II. výkonného odboru

Rozhodnutie sa doručí :

- 1/ JUDr. Mikuláš Sabo, advokát, ul. Hany Meličkovej č. 25, 841 05 Bratislava
- 2/ Železiarne Podbrezová a.s., Kolkáreň 35, 976 81 Podbrezová